Stockholms läns landsting

13

Yttrande över Vissa ändringar i regleringen om tillstånd att ta emot offentlig finansiering

LS 2018-0150

Landstingsrådsberedningen

SKRIVELSE
2018-03-28

LS 2018-0150

Landstingsstyrelsen

Yttrande över Vissa ändringar i regleringen om tillstånd att ta emot offentlig finansiering

Föredragande landstingsråd: Irene Svenonius

Ärendebeskrivning

Finansdepartementet har genom remiss bjudit in Stockholms läns landsting att yttra sig över promemorian Vissa ändringar om tillstånd att ta emot offentlig finansiering.

Förslag till beslut

Landstingsrådsberedningen föreslår landstingsstyrelsen besluta

att avge yttrande till Finansdepartementet över promemorian Vissa ändringar i regleringen om tillstånd att ta emot offentlig finansiering (Fi2018/00130/K) i enlighet med landstingsdirektörens förslag till yttrande.

Landstingsrådsberedningens motivering

Stockholms läns landsting har beretts möjlighet att yttra sig över promemorian Vissa ändringar i regleringen om tillstånd att ta emot offentlig finansiering. Landstinget har tidigare yttrat sig över lagrådsremissen på samma område.

Promemorian innehåller ett antal förslag att mildra de konsekvenser som med nödvändighet uppstår av lagrådsremissens förslag. Syftet är att skapa en utökad möjlighet för stiftelser, ideella föreningar och andra icke vinstdrivande verksamheter att ta emot offentlig finansiering. Förslagen måste ses som ett försök att rädda en i grunden feltänkt lagrådsremiss.

De i promemorian och lagrådsremissen presenterade förslagen omfattar inte i nuläget hälso- och sjukvårdssektorn. Icke desto mindre knäsätts med förslagen en metod för lagstiftaren att förhålla sig till entreprenörer inom välfärdssektorn. Regeringen har också aviserat att en kommande utredning

ska analysera och överväga olika alternativ som syftar till att begränsa vinsterna inom hälso- och sjukvården.

En effektiv användning av skattemedel inom såväl välfärdsverksamheter i allmänhet som hälso- och sjukvårdssektorn, bör ske utifrån insikten att förekomsten av privat drivna verksamheter bidrar till, snarare än motverkar, kvalitetsutveckling. Om vinstförbud införs riskerar sjukvården att drabbas av såväl försämrad kvalitet som minskad valfrihet. Ytterst drabbar detta patienter och invånare som både får sämre vård och mer begränsat inflytande över vården. Långsiktigt innebär vinstförbud – om än begränsat för vissa organisationsformer – en avsevärd välfärdsförlust.

Ett genomförande av regler liknande de som har föreslagits för andra välfärdsverksamheter inom hälso- och sjukvårdsområdet riskerar att medföra stora praktiska konsekvenser för Stockholms läns landsting. Förmågan att ställa om verksamheten och genomföra nödvändiga förberedelser för att ersätta det vårdutbud som skulle riskera att försvinna om en vinstreglering införs är beroende av noggranna beräkningar av förslagets konsekvenser och långsiktig planering. Detta kräver en djupare analys över konsekvenserna av en vinstreglering i Stockholms län.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande
Förslag till yttrande
Sammanfattning av promemorian Vissa ändringar om tillstånd att ta emot offentlig finansiering.

Irene Svenonius

Gustaf Drougge

Landstingsstyrelsen

TJÄNSTEUTLÅTANDE LS 2018-0150

2018-03-12

Landstingsstyrelsens förvaltning
SLL Budget och investeringar
Anders Lövström

Landstingsstyrelsen

Yttrande över Vissa ändringar i regleringen om tillstånd att ta emot offentlig finansiering

Ärendebeskrivning

Finansdepartementet har genom remiss bjudit in Stockholms läns landsting att yttra sig över promemorian Vissa ändringar om tillstånd att ta emot offentlig finansiering.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande
Förlag till yttrande
Sammanfattning av promemorian Vissa ändringar om tillstånd att ta emot offentlig finansiering

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslås besluta

att avge yttrande till Finansdepartementet över promemorian Vissa ändringar i regleringen om tillstånd att ta emot offentlig finansiering (Fi2018/00130/K) i enlighet med landstingsdirektörens förslag till yttrande.

Förvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning

Regeringen har i lagrådsremissen *Tillstånd att ta emot offentlig finansiering inom socialtjänsten, assistansersättningen och skollagsreglerad verksamhet* föreslagit att ett krav på tillstånd för att få ta emot offentlig finansiering ska införas för juridiska personer som bedriver verksamhet enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, socialtjänstlagen och skollagen. Endast juridiska personer som kan visa att offentliga medel, utöver ett tillåtet rörelseresultat, kommer att gå till verksamhet enligt de lagarna ska få tillstånd att ta emot offentlig

finansiering. Inga värdeöverföringar föreslås få göras utöver det högsta tillåtna rörelseresultatet.

I promemorian *Vissa ändringar i regleringen om tillstånd att ta emot offentlig finansiering* föreslås vissa ändringar i och kompletteringar till de förslag som lämnats i lagrådsremissen. En lägsta nivå om ett prisbasbelopp föreslås i den begränsning av rörelseresultatet som ställs som krav för att beviljas ett tillstånd att ta emot offentlig finansiering. Den lägsta nivån utgör ett garanterat utrymme för en aktörs tillåtna rörelseresultat, oberoende av storleken på det operativa kapitalet. I promemorian föreslås vidare att mindre långtgående krav ska gälla för den som ansöker om tillstånd att ta emot offentlig finansiering och är en ideell förening, en stiftelse, ett aktiebolag med särskild vinstutdelningsbegränsning. De särskilda kraven ska gälla under förutsättning att den juridiska personen har ett allmännyttigt syfte.

Stockholms läns landsting konstaterar att de i lagrådsremissen *Tillstånd att ta emot offentlig finansiering inom socialtjänsten, assistansersättningen och skollagsreglerad verksamhet,* redovisade regleringarna av vinster i välfärden inte innefattar hälso- och sjukvårdssektorn.

Regeringen har dock aviserat att en kommande utredning ska analysera och överväga olika alternativ som syftar till att begränsa vinsterna inom hälso- och sjukvården.

Stockholms läns landsting anser att en effektiv användning av skattemedel inom hälso- och sjukvårdssektorn bör ske utifrån insikten att förekomsten av privat drivna verksamheter bidrar, inte motverkar, till att främja kvalitetsutvecklingen i vården. Om vinstförbud införs riskerar sjukvården att drabbas av såväl försämrad kvalitet som minskad valfrihet. Stockholms läns landsting ser även betydande fördelar med att kunna använda kvalitetsmått som grund för ersättning, för att därigenom stimulera en ökad kvalitet.

Bakgrund
Välfärdsutredningen lämnade den 8 november 2016 över betänkandet Ordning och reda i välfärden (SOU 2016:78) till regeringen. I betänkandet föreslog utredningen att juridiska personer som vill utföra offentligt finansierade välfärdstjänster ska ha ett tillstånd för att få ta emot offentlig finansiering. Vidare föreslogs införande av vinsttak och återföring av överskott till den verksamhet vinsterna uppstått.

Regeringen har därefter i lagrådsremissen *Tillstånd att ta emot offentlig finansiering inom socialtjänsten, assistansersättningen och skollagsreglerad verksamhet* föreslagit att ett sådant tillstånd ska krävas

för att ersättning som följer av en kommuns avtal om överlämnande av verksamhet enligt LSS – lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, SoL – socialtjänstlagen (2001:453) eller skollagen (2010:800) ska lämnas till privata utförare. Detsamma föreslås gälla för utbetalande av assistansersättning enligt 51 kap. socialförsäkringsbalken och ekonomiskt stöd för personlig assistans enligt LSS.

Förslaget innebär även att ett tillstånd att ta emot offentlig finansiering kommer krävas för att en enskild huvudman för förskola, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola, fritidshem eller pedagogisk omsorg ska ha rätt till bidrag enligt skollagen.

Ett tillstånd att ta emot offentlig finansiering ska enligt lagrådsremissen lämnas om den juridiska personen kan visa att offentliga medel, utöver ett tillåtet rörelseresultat, kommer att gå till verksamhet som regleras i LSS, SoL respektive skollagen. Inga värdeöverföringar föreslås få göras utöver det högsta tillåtna rörelseresultatet. Verksamhet som omfattas av krav på tillstånd ska bedrivas i en separat juridisk person.

Med anledning av de synpunkter som inkommit vid remitteringen av det ovan nämnda betänkandet har promemorian *Vissa ändringar i regleringen om tillstånd att ta emot offentlig finansiering* tagits fram i Regeringskansliet. I promemorian lämnas förslag till ändringar i lagrådsremissens förslag. Syftet med förslagen i promemorian är att komplettera beredningsunderlaget och anpassa de föreslagna bestämmelserna i lagrådsremissen till små företag och organisationers samt idéburna aktörers förutsättningar.

Överväganden
Välfärdsutredningens delbetänkande *Ordning och reda i välfärden* (SOU 2016:78) föreslog införande av tillstånd för att ta emot offentlig finansiering inom välfärdssektorerna samt en reglering av offentliga medel till välfärdsverksamhet som i praktiken innebär ett vinstförbud.

Stockholms läns landsting yttrade sig över delbetänkandet den 21 februari 2017 (LS 2016–1449) och avstyrkte delbetänkandets förslag då förslagen förväntas innebära försämrad kvalitet och minskad valfrihet för patienter i Stockholms län. Sannolikt skulle förslagen även innebära en omfattande nedläggning av privata sjukvårdsverksamheter med efterföljande kostnader för landstinget att bygga upp nya verksamheter.

I promemorian *Vissa ändringar i regleringen om tillstånd att ta emot offentlig finansiering* föreslås vissa ändringar i och kompletteringar till de förslag som lämnats i lagrådsremissen. En lägsta nivå om ett prisbasbelopp föreslås i den begränsning av rörelseresultatet som ställs som krav för att

beviljas ett tillstånd att ta emot offentlig finansiering. I promemorian föreslås vidare att mindre långtgående krav ska gälla för den som ansöker om tillstånd att ta emot offentlig finansiering och är en ideell förening, en stiftelse, ett aktiebolag med särskild vinstutdelningsbegränsning. De särskilda kraven ska gälla under förutsättning att den juridiska personen har ett allmännyttigt syfte.

Förvaltningen konstaterar att de i lagrådsremissen *Tillstånd att ta emot offentlig finansiering inom socialtjänsten, assistansersättningen och skollagsreglerad verksamhet* redovisade regleringarna av vinster i välfärden inte innefattar hälso- och sjukvårdssektorn.

Regeringen har dock aviserat att en kommande utredning ska analysera och överväga olika alternativ som syftar till att begränsa vinsterna inom hälso- och sjukvården.

Förvaltningen anser att en effektiv användning av skattemedel inom hälso- och sjukvårdssektorn bör ske utifrån insikten att förekomsten av privat drivna verksamheter bidrar, inte motverkar, till att främja kvalitetsutvecklingen i vården. Om vinstförbud införs riskerar sjukvården att drabbas av såväl försämrad kvalitet som minskad valfrihet samt högre kostnader.

Stockholms läns landsting ser även betydande fördelar med att kunna använda kvalitetsmått som grund för ersättning, för att därigenom stimulera en ökad kvalitet.

Landstingets förmåga att ställa om verksamheten och genomföra nödvändiga förberedelser för att ersätta det vårdutbud som skulle riskera att försvinna om en vinstreglering införs är beroende av noggranna beräkningar av förslagets konsekvenser och långsiktig planering. Detta kräver en djupare analys över konsekvenserna av en vinstreglering i Stockholms län.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet att avge yttrandet har inga ekonomiska konsekvenser.

Malin Frenning
Landstingsdirektör

Henrik Gaunitz
Ekonomidirektör

Beslutsexpediering:
Akt
Finansdepartementet
SLL Styrning och ekonomi

Godkänd av Malin Frenning, 2018-03-12

Landstingsstyrelsen

YTTRANDE
2018-04-10

LS 2018–0150

Finansdepartementet
Fi2018/00130/K

Yttrande över promemoria Vissa ändringar i regleringen om tillstånd att ta emot offentlig finansiering (Fi2019/00130/K)

Stockholms läns landsting har beretts möjlighet att yttra sig över promemorian Vissa ändringar i regleringen om tillstånd att ta emot offentlig finansiering (Fi2018/00130/K).

Synpunkter

I promemorian *Vissa ändringar i regleringen om tillstånd att ta emot offentlig finansiering* föreslås vissa ändringar i och kompletteringar till de förslag som lämnats i lagrådsremissen. En lägsta nivå om ett prisbasbelopp föreslås i den begränsning av rörelseresultatet som ställs som krav för att beviljas ett tillstånd att ta emot offentlig finansiering. Den lägsta nivån utgör ett garanterat utrymme för en aktörs tillåtna rörelseresultat, oberoende av storleken på det operativa kapitalet. I promemorian föreslås vidare att mindre långtgående krav ska gälla för den som ansöker om tillstånd att ta emot offentlig finansiering och är en ideell förening, en stiftelse, ett aktiebolag med särskild vinstutdelningsbegränsning. De särskilda kraven ska gälla under förutsättning att den juridiska personen har ett allmännyttigt syfte.

Stockholms läns landsting konstaterar att de i lagrådsremissen *Tillstånd att ta emot offentlig finansiering inom socialtjänsten, assistansersättningen och skollagsreglerad verksamhet* redovisade regleringarna av vinster i välfärden inte innefattar hälso- och sjukvårdssektorn.

Regeringen har dock aviserat att en kommande utredning ska analysera och överväga olika alternativ som syftar till att begränsa vinsterna inom hälso- och sjukvården. Stockholms läns landsting anser att en effektiv användning av skattemedel inom hälso- och sjukvårdssektorn bör ske utifrån insikten att förekomsten av privat drivna verksamheter bidrar, inte motverkar, till att främja kvalitetsutvecklingen i vården. Om vinstförbud införs riskerar sjukvården att drabbas av såväl försämrad kvalitet som minskad valfrihet.

Stockholms läns landsting ser fördelar med att kunna används kvalitetsmått som grund för ersättning för att därigenom stimulera en ökad kvalitet. Landstingets förmåga att ställa om verksamheten och genomföra nödvändiga förberedelser för att ersätta det vårdsutbud som skulle riskera att försvinna om en vinstreglering införs är beroende av noggranna beräkningar av förslagets konsekvenser och långsiktig planering. Detta kräver en djupare analys över konsekvenserna av en vinstreglering i Stockholms län.

Promemorians huvudsakliga innehåll

Regeringen har i lagrådsremissen Tillstånd att ta emot offentlig finansiering inom socialtjänsten, assistansersättningen och skollagsreglerad verksamhet föreslagit att ett krav på tillstånd för att få ta emot offentlig finansiering ska införas för juridiska personer som bedriver verksamhet enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade socialtjänstlagen (2001:453) och skollagen (2010:800). Endast juridiska personer som kan visa att offentliga medel, utöver ett tillåtet rörelseresultat, kommer att gå till verksamhet enligt de lagarna ska få tillstånd att ta emot offentlig finansiering. Inga värdeöverföringar föreslås få göras utöver det högsta tillåtna rörelseresultatet. Verksamhet som omfattas av krav på tillstånd ska bedrivas i en separat juridisk person.

I denna promemoria föreslås vissa ändringar i och kompletteringar till de förslag som lämnats i lagrådsremissen.

En lägsta nivå om ett prisbasbelopp föreslås i den begränsning av rörelseresultatet som ställs som krav för att beviljas ett tillstånd att ta emot offentlig finansiering. Den lägsta nivån utgör ett garanterat utrymme för en aktörs tillåtna rörelseresultat, oberoende av storleken på det operativa kapitalet. Förslaget syftar till att möjliggöra ett rörelseresultat för företag och organisationer som har ett litet operativt kapital och dessutom kan ha svårt att öka detta. Detta är i huvudsak aktörer med en låg omsättning.

I promemorian föreslås vidare att mindre långtgående krav ska gälla för den som ansöker om tillstånd att ta emot offentlig finansiering och är en ideell förening, en stiftelse, ett aktiebolag med särskild vinstutdelningsbegränsning eller en utländsk juridisk person med hemvist i ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet som motsvarar någon av de uppräknade associationsformerna. De särskilda kraven ska gälla under förutsättning att den juridiska personen har ett allmännyttigt syfte.

Förslaget innebär att sådan idéburen verksamhet som beskrivits ovan inte kommer att omfattas av kraven på en begränsning av rörelseresultat och värdeöverföringar eller kravet att verksamheten ska drivas i en separat juridisk person. Endast ett fåtal regler föreslås gälla för att sådana aktörer ska beviljas tillstånd att ta emot offentlig finansiering. Den juridiska personen ska lämna en årsredovisning till tillsynsmyndigheten samt ha en auktoriserad eller godkänd revisor och får inte överlämna verksamhet till andra juridiska personer utan tillstånd att ta emot offentlig finansiering. Förslagen innebär att idéburen verksamhet inte i onödan tyngs med administrativa åtgärder eller överflödiga krav som inte anpassats för deras verksamhet.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 2 januari 2019.